

Maaeluministeeriumi Haldusosakond

Kaupo Kontkar

Kaupo.Kontkar@agri.ee

21.04.2021 nr 3-1/836

Maaelu Edendamise Sihtasutuse andmed asutajaõiguste teostamise üld-aruande jaoks

vastavalt Vabariigi Valitsuse 8. aprilli 2010. a määruse nr 46 Nõuded riigi osaluse valitsemise aruande ning asutaja- ja liikmeõiguste teostamise aruannete sisule ning nende esitamise kord ja vormid nõuetele.

Maaelu Edendamise Sihtasutus on isemajandav eraõiguslik juriidiline isik. Sihtasutuse tegevuse eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luua paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maapiirkondade ettevõtete konkurentsivõimet. Eesmärgi täitmiseks parandab sihtasutus finantseerimisvõimalusi ettevõtluse arendamiseks, toetab maapiirkonna tasakaalustatud arengut, kujundab maaelu mainet ja seeläbi aitab kaasa soodsamate elutingimuste loomisele maal. Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2020. aasta tegevus toimus nõukogu poolt kinnitatud eesmärkide ja eelarve alusel.

Sihtasutuse aruandeaasta tulemiks kujunes 921 214 eurot.

1. Võlakohustuste käendamine

Sihtasutuse 2020. aasta käendustegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, sihtasutuse 2020. aasta tegevuse eesmärkidele ja eelarvele ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ja mittetulundussektori võlakohustuste käendamise korrale (käenduste kava), väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ning suurettevõtjate Covid-19 käenduste menetlemise korrale. Sihtasutuse käendustegevuse eesmärgiks on võimaldada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele juurdepääs rahalistele vahenditele riigi sihtasutuse kapitali toel.

Lisaks tavapärasele käendustegevusele tegeles sihtasutus 2020. aasta alguses puhkenud Covid-19 viirusepuhangu leviku tõttu kannatanud ettevõtete pangalaenude käendamisega.

2020. aastal sõlmiti 414 käenduslepingut. Finantseerimisasutustele väljastati uusi käendusi 70,18 miljonit eurot. Sihtasutus langetas tasusid 156 käenduslepingul, taotlejad said riigiabi või vähese tähtsusega abi kokku 36,68 miljonit eurot. Riigiabi anti 36,48 miljonit eurot, vähese tähtsusega abi 195,3 tuhat eurot.

Käendustegevus võimaldas ettevõtjatel 2020. aastal saada krediidasutustelt laene summas 111,4 miljonit eurot. Käenduse keskmine suurus 2020. aastal lepingu kohta oli 169,5 tuhat eurot, suurenedes aastaga 24,7%. Käenduse osakaal 2020. aastal väljastatud laenude mahust moodustas 71,4%.

Käendusportfelli suurus seisuga 31.12.2020 oli 101,0 miljonit eurot. Sihtasutuse poolt käendatud laenude 176,0 miljoni euro suurune jääkväärtus suurenes aastaga 13,6%. Käendusportfelli suhe tagatud laenude jääki oli 2020. aastal 57,4%.

Kokku väljastati käendusi 2020. aastal 323 ettevõttele, kus töötas 4863 inimest. Ettevõtjatest 222 olid mikroettevõtjad, 80 väikeettevõtjad ja 21 keskmise suurusega ettevõtjad.

2. Laenutegevus

Sihtasutuse 2020. aasta laenutegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, sihtasutuse 2020. aasta

tegevuse eesmärkidele ja eelarvele ning laenu taotlemise ja taotluse menetlemise korrale. Laenutegevuse eesmärgiks on kapitalile ligipääsu parandamine väikese- ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Sihtasutus lähtub laene andes nõukogu poolt 2015. aastal kinnitatud ja 2020. aastal muudetud Maaelu Edendamise Sihtasutuse finantstoodete sihtrühmadest.

Laene väljastati põllumajandusega tegelevatele ja teistele maapiirkonna ettevõtetele juhul, kui laenamisel esines turutõrge. Sihtasutus väljastas laene nii omakapitalist kui finantskorraldusvahendite sihtfondidest.

Sihtasutus täitis maaeluministeeriumi haldusülesannet rahastamisleping nr 121 alusel, Covid-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisileevendamise meetmeid rakendades.

Laene väljastati sihtasutuse omakapitalist ja sihtfondide vahenditest. Kokku väljastati 2020. aastal laene 89,29 miljonit eurot ning sõlmiti 389 uut laenulepingut. Laenuportfell kasvas aastaga 72,8%, 132,7 miljoni euroni. Laenuportfelli kasvu võimaldas sihtkapitali suurendamine ning rahastamisleping nr 121 alusel Covid-19 laenuressursi saamine.

Sihtasutuse omakapitalist laenati 2020. aastal 9,48 miljonit eurot. Krediidi- ja finantseerimisasutuste kaudu laenati 1,44 miljonit eurot. Ettevõtjatele ja MTÜdele laenati omakapitalist 8,04 miljonit eurot, millest põllumajandusettevõtjatele 7,3 miljonit eurot. Maakondade lõikes laenati 2020. aastal kõige enam Tartumaal ja Saaremaal asuvatele ettevõtetele.

3. Sihtfondide haldamine

Sihtasutus valitseb finantskorraldusvahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel oma varast lahus ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga ja vastupidi.

Sihtasutus haldab Maaeluministeeriumiga 10.12.2012 sõlmitud rahastamislepingu nr 381 alusel **vesiviljelusega tegelevate ettevõtete laenu sihtfondi** (kalanduse sihtfond). Sihtasutusel on finantskorraldusvahendite haldamisega seoses õigus valitsemistasule, mille arvelt kaetakse finantskorraldusvahendite rakendamisega seonduvad kulud.

Sihtfondi on ministeeriumi poolt eraldatud vahendeid summas 4,9 miljonit eurot. 2015. aasta lõpuks olid kõik sihtfondi vahendid välja laenatud. Täiendavalt anti laenu ka sihtfondi laekunud intresside arvelt. Sihtfondi laenuportfell oli 2020. aasta lõpuks 3,4 miljonit eurot ja laenulepinguid on kokku 13.

Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud vahenditest moodustati **vesiviljelusettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfondi** (KFI käibelaenu sihtfond). seisuga 31.12.2020 oli KFI käibelaenu sihtfondi vahenditest sõlmitud 9 laenulepingut ja laenuportfelli suurus oli 511 tuhat eurot, 2020. aastal sõlmiti 2 laenulepingut summas 100 tuhat eurot.

Sihtasutus haldab Maaeluministeeriumiga 2015. aasta lõpus sõlmitud rahastamislepingu nr 137 alusel **kalanduse tootjate ühenduste investeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi**. Sihtfondi on ministeeriumi poolt eraldatud vahendeid summas 1,1 miljonit eurot. 2016. aasta lõpuks olid kõik sihtfondi vahendid välja laenatud.

Sihtasutus haldab Maaeluministeeriumiga 29.01.2016 sõlmitud rahastamislepingu nr 10 alusel **Maaelu arengukava 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi** (MAK sihtfond). 31.12.2020 seisuga oli Maaeluministeerium teinud sihtfondi sissemakseid kokku summas 39,46 miljonit eurot.

MAK rahastamisvahendist sõlmiti 2020. aastal 70 laenulepingut kokku summas 9,1 miljonit eurot. MAK sihtfondist on kokku väljastatud laene 40 miljonit eurot.

Sihtasutus allkirjastas Maaeluministeeriumiga 17.01.2017 halduslepingu nr 16, **Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020** rahastamisvahendite haldamiseks ja rakendamiseks.

Halduslepingu lisa 1 alusel haldab sihtasutus rahastamisvahendit „**Kala töötlemisega alustavate või tegelevate mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen**“. Rahastamisvahendi rakendamiseks on ette nähtud 3,2 miljonit eurot. Maaeluministerium oli teinud sihtfondi sissemaksid seisuga 31.12.2020 kokku 1,6 miljonit eurot. Rahastamisvahendist sõlmiti 2020. aastal 1 laenuleping, summas 50 tuhat eurot.

Haldusleping lisa 2 alusel haldab sihtasutus rahastamisvahendit „**Kala töötlemisega alustavate või tegelevate ettevõtete investeerimislaen**“. Rahastamisvahendi rakendamiseks on ette nähtud 4 miljonit eurot. Rahastamisvahendist sõlmiti 2020. aastal üks leping summas 247,3 tuhat eurot. Fondist on välja antud 3,48 miljonit eurot.

Sihtasutus allkirjastas Maaeluministeriumiga 13.06.2017 Halduslepingu nr 16 muutmise lepingu nr 177, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020 rahastamisvahendite haldamiseks ja rakendamiseks. Muutmise lepingu alusel haldab sihtasutus rahastamisvahendit „**Vesiviljelustoodete tootmisega alustavate või tegelevate ettevõtete investeerimislaen**“. Rahastamisvahendi rakendamiseks on ette nähtud 4 miljonit eurot. Maaeluministerium oli seisuga 31.12.2020 teinud sihtfondi sissemaksid kokku summas 2 miljonit eurot. 2020. aastal uusi laenulepinguid ei sõlmitud.

Rahastamisleping nr 121 jõustus 15.05.2020 Covid-19 kriisimeetmete rakendamiseks. Seisuga 31.12.2020 oli laenuaotlusi Covid-19 rahastamisvahendist 156,77 miljoni euro ulatuses, sihtasutuse poolt tehtud positiivseid laenuotsuseid oli 85,70 miljoni euro ulatuses. Sõlmitud laenulepinguid oli 74,08 miljoni euro ulatuses ja väljastatud laene 62,12 miljoni euro ulatuses.

4. Nõuandeteenuse pakkumine

Alates 2015. aasta juulist töötab Maaelu Edendamise Sihtasutuse osana põllu- ja maamajanduse nõuandesüsteem, mis pakub maapiirkondade ja väikelinnade ettevõtjatele nõustamisteenuseid neile olulistest valdkondades. Nõuandeteenistust käsitletakse eraldiseisva majandusüksusena, millel on oma eelarve. Nõuandeteenistuse tegevust planeerib ja nõustab nõuandev nõukoda, kuhu kuuluvad Maaeluministeriumi, põllumajandustootjate, teadusasutuste, jt huvitatud osapoolte esindajad.

Nõuandeteenistuses on juurutatud ja AS Metrosert poolt sertifitseeritud ISO 9001:2015 standardile vastav kvaliteedijuhtimissüsteem.

Nõuandeteenuste osutamiseks töötas seisuga 31.12.2020 nõuandeteenistuses töölepingu alusel 14 konsulenti ning käsunduslepingute ja raamlepingute alusel 46 konsulenti.

2020. aastal osutati käsunduslepingu nr 180 alusel nõuandeteenuseid 3314 kliendile, kellega sõlmiti 3771 nõustamislepingut. Enim osutati nõuandeteenuseid toetuste taotlemise, loomakasvatuse ja taimekasvatuse valdkonnas.

Nõuandeteenustest saadud müügitulu moodustas 2020. aastal 1 141 899 eurot.

5. Sihtasutuse tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

Vabariigi Valitsuse 7. mai 2020 korraldusega nr 155 „Maaelu Edendamise Sihtasutuse sihtkapitali suurendamine ja halduslepingu sõlmimine“ volitati maaeluministrit otsustama Maaelu Edendamise Sihtasutuse sihtkapitali suurendamine 80 miljoni euro võrra bio- ja maamajanduse edendamiseks laenukäenduste ja põllumajandusmaa kapitalirendi vormis ning sõlmima Maaelu Edendamise Sihtasutusega haldusleping Covid-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisileevendamise meetmete (laen, laenukäenduse reserv ja käendustasude alandamine bio- ja maamajanduse edendamiseks) rakendamiseks 120 miljoni euro ulatuses.

Kriisimeetmeid rakendati Vabariigi Valitsuse 28. aprilli 2020 määruse nr 31 „Covid-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ alusel

6. Maaelu maine kujundamine

Maaelu Edendamise Sihtasutus tunnustas 2020. aastal maapiirkonna ettevõtjaid ja inimesi, kes on andnud panuse põllumajanduse arendamiseks ning on olnud oma tegevusega teistele eeskujuks. Välja anti järgmised aunimetused: parim lihavedelisekarjakasvataja, parim piimakarjakasvataja, parim taimekasvataja, parim maamajanduseriala õpetaja, parim maamajanduseriala õpilane.

Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli maamajandusega seotud õppekavade üliõpilastele ühekordse õppetoetuse määramise raames maksti toetust ühele Eesti Maaülikooli üliõpilasele 1000 eurot.

Maapiirkonna ettevõtluse elavdamise ja maaelu maine tõstmise eesmärgist tulenevalt osaleb sihtasutus koostööpartneritena projektides, mis aitavad kaasa maaelu maine ning elu- ja ettevõtluskeskkonna parendamisele maapiirkonnas.

6. Arendustegevus

Vastavalt maaeluministri suunistele töötas sihtasutus välja Maaelu Edendamise Sihtasutuse strateegia aastateks 2020-2030. Strateegia kinnitati nõukogu 11.02.2020 otsusega. Strateegia on aluseks sihtasutuse aastapõhiste tegevuskavade ja eelarvete koostamisel.

Maaeluministri 22.04.2020 otsusega muudeti Maaelu Edendamise Sihtasutuse põhikirja.

MES nõukogu 15.05.2020 otsusega kinnitati meetme Põllumaa kapitalirent (*sale-and lease back*) väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele tingimused.

Sihtasutus uute tegevustena planeerinud ja tegevuspõhimõtted välja töötanud meetme Eluasemelaen kaaslaenamisele krediidiastutustega rakendamiseks ning Sihtfondi Merekapital loomiseks. Tegevuste rakendamise eelduseks on asutajaõiguste teostaja suunis ja nõukogu heakskiit. Planeeritud tegevuste prognoos aastateks 2021-2025 on kajastatud sihtasutuse finantsplaanis.

Rahvusvahelise hanke „Maaettevõtlusfondi valitseja leidmine“ tulemusena sõlmiti 20.05.2020 hankeleping hanke võitnud fondihalduriga MJP Investment OÜ ning alustati läbirääkimisi pensionifondide ja kindlustusettevõtjatega vahendite kaasamise osas. Investeeringufondi rakendamiseks on sihtasutuse poolt ette nähtud 10 miljoni euro suurune kogusumma fondiosakute ostmiseks.

2020. aasta lõpus alustati ettevalmistustega kliendiportaali loomiseks ja võlateavituste automaatseks edastamiseks võlgnikele.

8. Sihtasutuse juhtimine

Nõukogu on sihtasutuse juhtimisorgan. Nõukogu ülesandeks on sihtasutuse tegevuse kavandamine, sihtasutuse juhtimise korraldamine ja järelevalve teostamine sihtasutuse tegevuse üle. Oma ülesannete täitmiseks on nõukogul seadustest ja sihtasutuse põhikirjast tulenevad õigused ja kohustused. Nõukogu töö toimub kinnitatud reeglendi alusel. Nõukogu liikmetele makstakse tasu vastavalt riigivaraseadusele ja rahandusministri 16.11.2017 määrusele nr 87 „Riigi asutatud sihtasutuse nõukogu liikmete ning riigi osalusega äriühingu nõukogu organi töös osalevate nõukogu liikmete tasustamise kord ja tasude piirmäärad“, mille alusel kehtestati asutajaõiguste teostaja 04.12.2020 otsusega nõukogu liikmete tasud alates 01.01.2021.

Nõukogu on kolme kuni üheteistkümne liikmeline. Nõukogu liikmed määratakse maaeluministri poolt viieks aastaks, vähemalt üks nõukogu liige määratakse rahandusministri ettepanekul, üks nõukogu liige määratakse Maaeluministeeriumi ametnike või töötajate seast, kolm nõukogu liiget määratakse lähtudes maaettevõtluse valdkondadest.

Maaeluminister kutsus tagasi 2020. aastal 1 liikme ja määras nõukogusse 3 liiget, seisuga

31.12.2020 oli sihtasutuse nõukogus 11 liiget.

Sihtasutuse igapäevase tegevuse juhtimisel viib nõukogu otsused ellu juhatus. Juhatusel liikmed nimetab nõukogu ja juhatuse liikme ametiaeg on viis aastat. Juhatusel koosseisus 2020. aastal muudatusi ei toimunud, juhatus on kaheliikmeline.

Juhatus esitab nõukogule vähemalt kord kvartalis ülevaate sihtasutuse majandustegevusest ja majanduslikust seisundist, samuti kohustub teatama kohe sihtasutuse majandusliku seisundi olulisest halvenemisest ja muudest sihtasutuse majandustegevusega seotud olulistest asjaoludest.

Lisaks põhikirjast tulenevale aruandlusele esitab juhatus nõukogule järgnevad aruanded:

1. perioodil väljastatud käenduslepingud (käendusklentide analüüs maakondade ja tegevusalade lõikes) 1 kord kvartalis;
2. perioodil väljastatud laenulepingud (laenuklentide analüüs maakondade ja tegevusalade lõikes) 1 kord kvartalis;
3. laenulepinguid mittetäitvate laenusaaajate nimekiri 1 kord kvartalis;
4. käenduslepingute nimekiri (sh provisjonid) 1 kord aastas;
5. laenulepingute nimekiri (sh allahindlused) 1 kord aastas.

Nõukogu ainupädevuses on:

1. vajadusel sihtasutuse pikaajalise tegevusstrateegia määramine;
2. kinnitada hiljemalt majandusaasta alguseks aastased tegevuseesmärgid;
3. asutajaõiguste teostajale esitatava aastaelarve kinnitamine;
4. Sihtasutuse majandusaasta aruande kinnitamine;
5. Sihtasutuse struktuuri kinnitamine;
6. Sihtasutuse varade kasutamise üldpõhimõtete kinnitamine;
7. audiitorite arvu määramine, audiitori nimetamine ja nende tasustamise korra kindlaksmääramine;
8. juhatuse liikmete nimetamine ja juhatuse liikmete tagasikutsumise otsustamine;
9. juhatuse liikmete tasu suuruse ja maksmise korra otsustamine;
10. nõusoleku andmine igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute tegemiseks;
11. muudest seadustest ja sihtasutuse põhikirjast tulenevate otsuste tegemine.

2020. aastal oli nõukogu otsustuspädevuses laenude ja/või käenduste andmine, kui:

1. ettevõtjale antud laenude summa ületab 500 000 eurot ja/või ettevõtja kohustuste tagamiseks antud käendused kokku ületavad 750 000 eurot;
2. ühe ettevõtja kohustuse tagamiseks antav(ad) käendus(ed) ei ületa 2 500 000 eurot ja laenamine krediidi- ja finantseerimisasutusele, kui ühe taotluse suurus ületab 1 500 000 eurot.

Nõukogu kehtestas uued otsustuspädevuste piirmäärad 11.12.2020 otsusega nr 5, alates 01.01.2021.

Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem, kui neli korda aastas. 2020. aastal toimus 17 nõukogu koosolekut, sh 3 koosolekut toimus koosolekut kokku kutsumata, elektroonilise hääletuse kaudu.

Nõukogu võttis 2020. aastal vastu 27 otsust seoses sihtasutuse tegevuse kavandamisega, juhtimise korraldamisega ja järelevalve teostamisega tegevuse üle.

Juhatusel krediidikomitee poolt suunati sihtasutuse nõukogusse menetlemiseks 2020. aastal kokku 122 projekti, nendest 45 käenduse taotlust ja 73 laenutaotlust ja 4 põllumaa kapitalirendi taotlust.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2020. aasta majandusaasta aruannet auditeeris KPMG Baltics OÜ vandeaudiitor Eero Kaup, kes esitas vandeaudiitori aruandes arvamus, et raamatupidamise aastaaruanne kajastab kõigis olulistel osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit 31. detsember 2020 seisuga ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid

kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

AMETIISIKUTE PALGAANDMETE ESITAMISE KOONDTABEL

Maaelu Edendamise Sihtasutus

Ametiisiku andmed		Töötasu liik			Palga (tasu) kogusumma	Periood	Teenistus- või töösuhte vorm
Ametikoht	Ametiisiku nimi	1.Põhipalk	2.Lisatasud ja hüvitised	3. Muud tasud			(perioodi alg- ja lõppkuupäev)
				KOKKU	KOKKU 1.+2.+3.		
Nõukogu esimees	Andres Oopkaup	4 256,52	0,00	0,00	4 256,52	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Enel Liin	2 837,64	0,00	0,00	2 837,64	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Erko Vallbaum	2 601,18	0,00	0,00	2 601,18	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Raivo Musting	1 655,29	0,00	0,00	1 655,29	01.01.2020-17.07.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Mart Undrest	2 837,64	0,00	0,00	2 837,64	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Rait Verrev	2 364,71	0,00	0,00	2 364,71	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Mait Talu	2 837,64	0,00	0,00	2 837,64	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Janika Usin	2 719,41	0,00	0,00	2 719,41	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Tiit Niilo	2 837,64	0,00	0,00	2 837,64	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Mart Järvik	2 601,17	0,00	0,00	2 601,17	15.01.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Marko Gorban	1 418,82	0,00	0,00	1 418,82	14.05.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Rein Randver	1 064,12	0,00	0,00	1 064,12	17.07.2020-31.12.2020	Teenistusse nimetamine
Juhatuse esimees	Raul Rosenberg	46 909,09	6 000,00	1 369,00	54 278,09	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusleping
Juhatuse liige	Madis Reinup	42 000,00	5 250,00	0,00	47 250,00	01.01.2020-31.12.2020	Teenistusleping